

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

15 octombrie 2015 *

„Trimitere preliminară — Funcționari — Statutul funcționarilor — Articolele 73, 78 și 85a —
Accident de circulație — Drept național care instituie un regim de răspundere obiectivă —
Subrogarea Uniunii Europene — Noțiunea «terț responsabil» — Noțiune autonomă de drept al
Uniunii — Noțiune care vizează orice persoană obligată, în temeiul dreptului național, să repare
prejudiciul suferit de victimă sau de avânzii cauză ai acesteia — Prestații care nu sunt în mod definitiv
în sarcina Uniunii”

În cauza C-494/14,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de tribunal
de première instance francophone de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță Francofon din Bruxelles,
Belgia), prin decizia din 13 octombrie 2014, primită de Curte la 6 noiembrie 2014, în procedura

Uniunea Europeană

împotriva

Axa Belgium SA,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz (raportor), președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de
președinte al Camerei a cincea, și domnii D. Šváby, A. Rosas, E. Juhász și C. Vajda, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grețier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Axa Belgium SA, de J. Oosterbosch, avocate;
- pentru guvernul belgian, de S. Vanrie și de J.-C. Halleux, precum și de C. Pochet, în calitate de
agenți;
- pentru Comisia Europeană, de T. S. Bohr, în calitate de agent, asistat de J.-L. Fagnart, avocat,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 73, 78 și 85a din Statutul funcționarilor Comunităților Europene, instituit prin Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități și de instituire a unor măsuri speciale aplicabile temporar funcționarilor Comisiei (JO L 56, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 12), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, CECO, Euratom) nr. 781/98 al Consiliului din 7 aprilie 1998 (JO L 113, p. 4, denumit în continuare „statutul”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Uniunea Europeană, pe de o parte, și AXA Belgium SA (denumită în continuare „Axa Belgium”), pe de altă parte, cu privire la rambursarea sumelor plătite de Comisia Europeană unuia dintre funcționarii săi, cu titlu de cheltuieli medicale, continuarea efectuării plății remunerației și a pensiei de invaliditate ca urmare a unui accident de circulație în care au fost implicați acesta și un asigurat al Axa Belgium.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Articolul 1a alineatul (1) din statut prevede:

„În aplicarea statutului, funcționarii au dreptul la egalitate de tratament, fără referire directă sau indirectă la rasă, la convingerile politice, filozofice sau religioase, la sex sau la orientarea sexuală, fără a se aduce atingere dispozițiilor statutare relevante prin care se solicită o anumită stare civilă.”
[traducere neoficială]

- 4 Potrivit articolului 73 din acest statut:

„(1) În condițiile stabilite de o reglementare adoptată de comun acord de către instituțiile comunitare după obținerea avizului Comitetului pentru statutul funcționarilor, funcționarul este asigurat, de la data începerii raporturilor de muncă, împotriva riscurilor de boală profesională și de accident. Funcționarul contribuie în mod obligatoriu, în limita a 0,1 % din salariul său de bază, la asigurarea împotriva altor riscuri decât cele profesionale.

Riscurile neasigurate sunt precizate în reglementarea respectivă.

(2) Prestațiile garantate sunt următoarele:

[...]

(b) în caz de invaliditate permanentă totală:

Plata către persoana interesată a unei sume forfetare egale cu de opt ori salariul său de bază anual calculat pe baza salariilor lunare acordate în cele douăsprezece luni anterioare accidentului.

[...]” [traducere neoficială]

5 Articolul 78 din statutul menționat prevede:

„În condițiile prevăzute la articolele 13-16 din anexa VIII, funcționarul are dreptul la o prestație de invaliditate atunci când este afectat de o invaliditate permanentă considerată totală care îl pune în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile corespunzătoare unui post din grupa sa de funcții.

Atunci când invaliditatea rezultă în urma unui accident survenit în timpul sau cu ocazia exercitării atribuțiilor sale, în urma unei boli profesionale, în urma unui act de abnegație îndeplinit în interes public sau în urma faptului că și-a riscat propria viață pentru a salva viața unei alte persoane, rata prestației de invaliditate este stabilită la 70 % din ultimul salariu de bază al funcționarului.

[...]

Prestația de invaliditate se calculează pe baza salariului de bază pe care l-ar fi primit funcționarul în gradul său dacă ar fi fost încă în serviciu la momentul plății prestației.

Prestația de invaliditate nu poate fi mai mică de 120 % din minimul de subzistență.

[...]” [traducere neoficială]

6 Articolul 85a din același statut are următorul cuprins:

„(1) Atunci când cauza decesului, a accidentului sau a bolii unei persoane care intră sub incidența prezentului statut este imputabilă unui terț, Comunitățile se subrogă de drept, în limita obligațiilor statutare care le revin ca urmare a evenimentului care a cauzat decesul, accidentul sau boala, victimei sau succesorilor în drepturi ale acestora în drepturile și acțiunile lor împotriva terțului responsabil.

(2) În domeniul de aplicare al subrogării menționate la alineatul (1) intră în special:

— continuarea efectuării plății remunerațiilor, în conformitate cu articolul 59, către funcționar, pe perioada incapacității de muncă temporară a acestuia;

— [...]

— prestațiile plătite în temeiul articolelor 72 și 73 și în temeiul reglementărilor adoptate pentru punerea lor în aplicare, în ceea ce privește asigurarea de boală și de accidente;

— [...]

— plata prestațiilor de invaliditate efectuată ca urmare a unui accident sau a unei boli care îl pune definitiv pe funcționar în incapacitatea de a-și exercita atribuțiile;

— [...]

(3) Cu toate acestea, subrogarea Comunităților nu se extinde la drepturile pentru repararea prejudiciilor cu caracter pur personal, precum, în special, prejudiciul moral, *pretium doloris*, precum și partea din prejudiciile estetice și de agrement care depășește valoarea indemnizației care ar fi fost acordată pentru aceste prejudicii în aplicarea articolului 73.

(4) Dispozițiile alineatelor (1), (2) și (3) nu împiedică exercitarea unei acțiuni directe de către Comunități.” [traducere neoficială]

Dreptul belgian

- 7 Articolul 29bis alineatul 1 din Legea privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto din 21 noiembrie 1989 (*Moniteur belge* din 8 decembrie 1989, p. 20122, denumită în continuare „Legea din 21 noiembrie 1989”) prevede:

„În cazul accidentelor de circulație care implică unul sau mai multe autovehicule, produse în locurile menționate la articolul 2 alineatul 1 și cu excepția pagubelor materiale și a prejudiciilor suferite de conducătorul fiecărui autovehicul implicat, toate prejudiciile suferite de victime și de avânzii cauză ai acestora și rezultate din leziunile corporale sau din deces, inclusiv daunele cauzate îmbrăcăminte, sunt reparate în solidar de asigurătorii care, potrivit prezentei legi, acoperă răspunderea proprietarului, a conducătorului auto sau a posesorului autovehiculelor. Prezenta dispoziție se aplică și în cazul în care prejudiciile au fost cauzate în mod voluntar de conducătorul auto.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 8 La 28 mai 2002, doamna Corrazzini, funcționar al Comisiei, a fost grav rănită, în calitate de pieton, într-un accident de circulație în care a fost implicat domnul Kohaila, asigurat la Axa Belgium. În cadrul anchetei penale efectuate în urma respectivului accident nu s-a stabilit că domnul Kohaila ar fi săvârșit o infracțiune din culpă. Această concluzie a fost confirmată în cadrul procedurii civile desfășurate în fața instanței de trimitere.
- 9 La 6 noiembrie 2003, Comisia pentru invaliditate instituită în cadrul Comisiei a declarat că doamna Corrazzini este afectată de o invaliditate permanentă considerată totală care o pune în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile, astfel încât aceasta a fost pensionată la 3 decembrie 2003 și s-a stabilit că poate beneficia de o pensie de invaliditate, în conformitate cu dispozițiile articolului 78 al doilea paragraf din statut, începând cu 1 ianuarie 2004.
- 10 Comisia a suportat cheltuielile medicale efectuate de doamna Corrazzini și a continuat efectuarea plății remunerației sale în perioada cuprinsă între 28 mai 2002 și 1 ianuarie 2004, dată de la care i-a plătit o pensie de invaliditate.
- 11 Începând cu 27 iunie 2002, Comisia s-a adresat prin poștă societății Axa Belgium pentru a o informa că se subrogă în drepturile doamnei Corrazzini. La 20 septembrie 2004, această instituție a solicitat Axa Belgium rambursarea sumelor pe care le plătise doamnei Corrazzini.
- 12 Întrucât Axa Belgium a refuzat să efectueze această rambursare pentru motivul că Comisia nu a făcut dovada răspunderii asiguratului său, această instituție a inițiat o procedură împotriva Axa Belgium în fața instanțelor belgiene, întemeindu-și cererea în special pe articolul 29bis din Legea din 21 noiembrie 1989. Tribunal de police de Bruxelles (Tribunalul de Poliție din Bruxelles) a pronunțat o hotărâre la 6 ianuarie 2012 prin care a respins această cerere a Comisiei. Uniunea, reprezentată de Comisie, a declarat apel împotriva acestei decizii la tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță Francofon din Bruxelles), instanța de trimitere, solicitând obligarea Axa Belgium la plata sumei de 392 650,14 euro pentru cheltuielile medicale efectuate în favoarea doamnei Corrazzini, pentru continuarea efectuării plății remunerației sale în perioada 25 mai 2002-31 decembrie 2003 și pentru pensia de invaliditate aferentă perioadei cuprinse între 1 ianuarie 2004 și luna august 2012, precum și plata unei sume de 167 970,03 euro pentru plata prestațiilor de invaliditate începând de la 1 septembrie 2012.

- 13 În fața instanței de trimitere, Axa Belgium susține că Uniunea nu poate pretinde în mod valabil că se subrogă în drepturile doamnei Corrazzini întrucât articolul 85a din statut nu prevede o acțiune subrogatorie decât împotriva terțului responsabil. Or, potrivit Axa Belgium, nu s-a făcut dovada că asiguratul său este responsabil de producerea accidentului. Instanța de trimitere ridică, prin urmare, întrebări cu privire la conținutul exact al noțiunii „terț responsabil” prevăzute la articolul 85a din statut.
- 14 În plus, instanța de trimitere consideră că rambursarea pensiei de invaliditate plătite de Uniune doamnei Corrazzini nu poate, în orice caz, să fie solicitată în temeiul unei acțiuni subrogatorii, în conformitate cu articolul 85a alineatul (1) din statut, întrucât Uniunea, subrogată în drepturile victimei, nu poate să pretindă mai multe drepturi decât cele de care dispune victima împotriva „terțului responsabil” în temeiul dreptului național aplicabil. Or, pensia de invaliditate acordată de Uniune doamnei Corrazzini ar fi exclusă din domeniul de aplicare al obligației de reparare care incumbă, în temeiul articolului 29bis din Legea din 21 noiembrie 1989, societății Axa Belgium în favoarea doamnei Corrazzini, întrucât, în temeiul jurisprudenței naționale, această pensie de invaliditate ar fi distinctă și independentă de prejudiciul suferit de doamna Corrazzini.
- 15 În schimb, instanța de trimitere consideră că rambursarea pensiei de invaliditate plătite de Uniune doamnei Corrazzini ar putea să fie solicitată, în principiu, în temeiul unei acțiuni directe în conformitate cu articolul 85a alineatul (4) din statut. În această privință, instanța de trimitere apreciază că nimic nu se opune faptului ca Uniunea, în calitate de angajator al victimei, să fie calificată ca „având cauză”, în sensul articolului 29bis din Legea din 21 noiembrie 1989. Cu toate acestea, instanța de trimitere își pune problema dacă este îndeplinită condiția prevăzută la acest articol, potrivit căruia Uniunea trebuie să fi suferit personal un prejudiciu. În această privință, instanța de trimitere arată că, deși, potrivit jurisprudenței naționale, orice persoană obligată să efectueze o plată, în temeiul unei obligații contractuale, legale sau stabilite prin norme administrative, poate să exercite o acțiune împotriva terțului responsabil, această posibilitate este exclusă în ceea ce privește cheltuielile sau prestațiile care, potrivit conținutului sau domeniului de aplicare al convenției, al legii sau al normelor administrative, trebuie să rămână în mod definitiv în sarcina persoanei care s-a obligat sau care are obligația să o execute în temeiul legii sau al normelor administrative.
- 16 În aceste condiții, tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Tribunalul de Primă Instanță Francofon din Bruxelles) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Termenii «terț responsabil» care figurează la articolul 85a alineatul (1) din statut trebuie să primească o interpretare autonomă în dreptul Uniunii sau fac trimitere la sensul pe care acești termeni îl au în dreptul național?
- 2) În ipoteza în care acestor termeni trebuie să li se atribue un înțeles autonom, ei trebuie interpretați în sensul că se referă la orice persoană căreia i se poate imputa decesul, accidentul sau boala ori doar la persoana a cărei răspundere a fost angajată ca urmare a faptei culpabile pe care a săvârșit-o?
- 3) În ipoteza în care termenii «terț responsabil» fac trimitere la dreptul național, dreptul Uniunii impune instanței naționale să admită acțiunea subrogatorie introdusă de Uniune atunci când unul dintre agenții săi a fost victima unui accident de circulație în care este implicat un vehicul în privința căruia răspunderea nu a fost dovedită, în măsura în care articolul 29bis din Legea din 21 noiembrie 1989 prevede despăgubirea automată a participanților la trafic vulnerabili de către asiguratorii care acoperă răspunderea proprietarului, a conducătorului auto sau a posesorului autovehiculelor implicate în accident, fără a exista obligația dovedirii răspunderii acestora?

- 4) Conținutul sau economia dispozițiilor statutului implică obligativitatea ca cheltuielile efectuate de Uniune în temeiul articolelor 73 și 78 din acest statut să rămână în mod definitiv în sarcina acesteia?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 17 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă noțiunea „terț responsabil”, prevăzută la articolul 85a din statut, trebuie interpretată în sensul că face trimitere la dreptul național aplicabil cauzei decesului, a accidentului sau a bolii, în sensul acestei dispoziții, sau dacă această noțiune trebuie interpretată în mod autonom și uniform în cadrul ordinii juridice a Uniunii.
- 18 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, articolul 85a din statut nu are ca obiect modificarea normelor naționale aplicabile pentru a stabili dacă și în ce măsură trebuie angajată răspunderea terțului autor al prejudiciului. Răspunderea acestuia din urmă continuă să fie supusă normelor de drept substanțial pe care trebuie să le aplice în mod normal instanța națională sesizată de victimă, și anume, în principiu, legislației statului membru pe teritoriul căruia s-a produs prejudiciul (Hotărârea Clinique La Ramée și Winterthur, C-397/02, EU:C:2004:502, punctul 17, precum și jurisprudența citată).
- 19 Așadar, prima întrebare nu trebuie înțeleasă în sensul că privește normele de drept substanțial care stabilesc dacă și în ce măsură trebuie angajată răspunderea terțului autor al prejudiciului, deoarece asemenea norme corespund dreptului național aplicabil. Această întrebare vizează mai degrabă problema de a stabili dacă noțiunea „terț responsabil” conține un element care limitează subrogarea prevăzută la articolul 85a din statut în funcție de distincția, efectuată de dreptul național, între două mecanisme de despăgubire a victimelor unui accident, unul care ține de răspundere și celălalt de răspunderea obiectivă, sau dacă această noțiune trebuie să primească o interpretare autonomă și uniformă în cadrul ordinii juridice a Uniunii.
- 20 Astfel, în temeiul articolului 85a din statut, Uniunea nu se subrogă victimei sau avânzilor cauză ai acesteia decât în drepturile și în acțiunile lor împotriva „terțului responsabil”. În consecință, interpretarea acestei noțiuni are ca efect stabilirea aspectului dacă subrogarea, prevăzută la articolul 85a din statut, are un conținut uniform în toată Uniunea sau dacă acest conținut depinde de delimitarea răspunderii în funcție de categoriile stabilite de dreptul național.
- 21 Este necesar să se arate că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, atât din cerințele aplicării uniforme a dreptului Uniunii, cât și din cele ale principiului egalității de tratament rezultă că termenii unei dispoziții a dreptului Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie, în mod normal, să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând cont de contextul prevederii și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză (Hotărârea Deckmyn și Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, punctul 14 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea Modelo Continente Hipermarcados, C-343/13, EU:C:2015:146, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 22 În această privință, trebuie constatat că articolul 85a alineatul (1) din statut nu face o asemenea trimitere expresă în ceea ce privește noțiunea „terț responsabil”.
- 23 Pentru a stabili dacă noțiunea menționată trebuie să primească o interpretare autonomă și uniformă în ordinea juridică a Uniunii, trebuie, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 21 din prezenta hotărâre, să se țină cont de contextul normativ în care se înscrie articolul 85a din statut, acesta din

urmă având ca obiectiv reglementarea raporturilor juridice dintre instituțiile europene și funcționarii acestora, stabilind o serie de drepturi și de obligații reciproce (a se vedea în acest sens Hotărârea Johannes, C-430/97, EU:C:1999:293, punctul 19).

- 24 Conform articolului 1a din statut, în aplicarea acestui statut, funcționarii au dreptul la egalitate de tratament, ceea ce impune obligativitatea ca statutul menționat să fie interpretat, ca regulă generală, în mod autonom și uniform în întreaga Uniune.
- 25 În aceste condiții, noțiunea „terț responsabil” care determină întinderea subrogării prevăzute la articolul 85a din statut trebuie să primească o interpretare care să permită aplicarea sa uniformă în întreaga Uniune.
- 26 Astfel, în cazul în care subrogarea, în funcție de interpretarea care trebuie dată noțiunii „terț responsabil”, ar depinde de calificarea pe care diferitele drepturi naționale o atribuie unor regimuri de despăgubire comparabile în sensul că intră sau nu intră în sfera răspunderii, s-ar putea produce o situație de inegalitate în avantajul anumitor funcționari. În timp ce Uniunea s-ar subroga în drepturile unui funcționar, dacă un drept național ar califica obligația unui terț față de acest funcționar ca intrând în sfera răspunderii, o asemenea subrogare ar fi exclusă dacă aceeași obligație prin care se urmărește despăgubirea unei victime ar fi calificată de un drept național ca fiind o formă distinctă de despăgubire. Așadar, ar exista riscul ca funcționarii care nu sunt afectați de o subrogare a Uniunii să poată fi despăgubiți de două ori pentru același prejudiciu, în timp ce situația nu ar fi aceeași în cazul funcționarilor în ale căror drepturi s-ar subroga Uniunea.
- 27 Prin urmare, dacă interpretarea noțiunii „terț responsabil” ar depinde de categoriile prevăzute de dreptul național, ar exista riscul ca Uniunea să se subroge în drepturile unui funcționar în ceea ce privește o situație de răspundere în funcție de un drept național, dar nu și în funcție de un altul, ceea ce ar crea disparități în aplicarea Statutului funcționarilor în avantajul anumitor funcționari, în funcție de dreptul național aplicabil.
- 28 Rezultă de aici că noțiunea „terț responsabil” prevăzută la articolul 85a alineatul (1) din statut trebuie, pentru a stabili întinderea subrogării prevăzute la acest articol, să primească o interpretare autonomă și uniformă în cadrul ordinii juridice a Uniunii.

Cu privire la a doua întrebare

- 29 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă noțiunea „terț responsabil”, în sensul articolului 85a alineatul (1) din statut, vizează doar terțul obligat să repare prejudiciul cauzat funcționarului în cauză ca urmare a faptei culpabile pe care acest terț a săvârșit-o și care a produs prejudiciul sau orice persoană, inclusiv asigurătorii, care este obligată, în temeiul dreptului național, să repare prejudiciul suferit de victimă sau de avânzii cauză ai acesteia.
- 30 În ceea ce privește, mai întâi, modul de redactare a articolului 85a din statut, este necesar să se arate, cu titlu indicativ, că, în timp ce versiunea în limba germană face în mod expres referire la noțiunea de culpă prin utilizarea termenilor „auf das Verschulden eines Dritten”, versiunea în limba engleză utilizează termenii mai neutri „cauzat de un terț” („caused by a third party”). Alte versiuni lingvistice precum versiunile în limbile spaniolă („imputable a un tercero), franceză („imputable à un tiers”), italiană („imputabile a un terzo”), neerlandeză („aan een derde is te wijten”), portugheză („imputável a um terceiro”) fac referire, pe de altă parte, la noțiunea de imputabilitate fără a evoca noțiunea de culpă.
- 31 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, formularea utilizată în una dintre versiunile lingvistice ale unei dispoziții din dreptul Uniunii nu poate constitui singurul temei pentru interpretarea acestei dispoziții și nici nu se poate atribui respectivei formulări un caracter prioritar în raport cu celelalte versiuni lingvistice. Astfel, dispozițiile dreptului Uniunii trebuie interpretate și aplicate în mod

uniform, în lumina versiunilor existente în toate limbile Uniunii. În caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice ale unui text din dreptul Uniunii, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în raport cu economia generală și cu finalitatea reglementării din care face parte (Hotărârea Léger, C-528/13, EU:C:2015:288, punctul 35 și jurisprudența citată).

- 32 Rezultă de aici că, având în vedere divergențele constatate la punctul 29 din prezenta hotărâre între diferitele versiuni lingvistice ale articolului 85a din statut, această dispoziție trebuie interpretată în special în raport cu finalitatea sa.
- 33 Reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții că scopul dreptului de subrogare al Uniunii prevăzut la articolul 85a din statut este evitarea posibilității ca un funcționar să fie despăgubit de două ori pentru același prejudiciu. În cazul în care prejudiciul suferit de funcționar dă naștere obligației Uniunii de a plăti prestații statutare acestuia din urmă, riscul unui asemenea cumul nu poate fi evitat decât dacă funcționarul este privat, în beneficiul Uniunii, de drepturile sale față de terțul responsabil de producerea evenimentului prejudiciabil (a se vedea în acest sens Hotărârea Royale belge, C-333/90, EU:C:1992:94, punctul 9 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea Lucaccioni/Comisia, C-257/98 P, EU:C:1999:402, punctul 20).
- 34 Acest scop nu poate fi realizat pe deplin decât dacă subrogarea prevăzută la articolul menționat acoperă sistemele de despăgubire a victimelor accidentelor, indiferent dacă acestea sunt considerate de dreptul național în cauză ca fiind un regim de răspundere pentru culpă sau o altă formă de obligație de despăgubire, iar aceasta chiar și atunci când sistemele respective prevăd, precum reglementarea în discuție în litigiul principal, că un terț este obligat să repare un prejudiciu independent de orice culpă.
- 35 Așadar, ținând seama de finalitatea subrogării prevăzute la articolul 85a din statut, noțiunea „terț responsabil” trebuie să primească o interpretare largă și nu poate fi limitată doar la răspunderea pentru culpă.
- 36 Prin urmare, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că noțiunea „terț responsabil”, în sensul articolului 85a alineatul (1) din statut, vizează orice persoană, inclusiv asigurătorii, care este obligată, în temeiul dreptului național, să repare prejudiciul suferit de victimă sau de avânzii cauză ai acesteia.

Cu privire la a treia întrebare

- 37 Având în vedere răspunsurile date la prima și la a doua întrebare, nu este necesar să se răspundă la a treia întrebare.

Cu privire la a patra întrebare

- 38 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă statutul trebuie interpretat în sensul că, în cadrul unei acțiuni directe formulate în temeiul articolului 85a alineatul (4) din acest statut, prestațiile pe care Uniunea este obligată să le onoreze în temeiul, pe de o parte, al articolului 73 din statutul menționat, care urmărește să acopere riscurile de boală și de accident, și, pe de altă parte, al articolului 78 din același statut pentru plata unei pensii de invaliditate trebuie să rămână definitiv în sarcina acesteia.
- 39 Mai întâi, trebuie arătat că, după cum reiese din cererea de decizie preliminară, întrucât pensia de invaliditate nu constituie, potrivit jurisprudenței naționale, un prejudiciu pentru victima accidentului în discuție în litigiul principal, ea ar fi distinctă și independentă de prejudiciul suferit de aceasta. Totuși, obligația Uniunii de a efectua prestații în favoarea victimei în temeiul articolelor 73 și 78 din statut ar putea constitui un prejudiciu propriu pentru Uniune.

- 40 Astfel, potrivit instanței de trimitere, în temeiul jurisprudenței naționale la care se face referire la punctul 14 din prezenta hotărâre, o asemenea posibilitate ar fi exclusă în cazul în care prestația în cauză ar urma, în temeiul reglementării aplicabile, să rămână definitiv în sarcina Uniunii.
- 41 În această privință, trebuie constatat că prejudiciul propriu suferit de Uniune ar fi întemeiat pe obligația stabilită în sarcina sa de a plăti victimei prestații în temeiul articolelor 73 și 78 din statut și ar rezulta, prin urmare, în privința acesteia, dintr-o obligație statutară.
- 42 În ceea ce privește problema dacă prestațiile prevăzute la articolele 73 și 78 din statut trebuie să rămână definitiv în sarcina Uniunii, trebuie arătat, pe de o parte, că articolul 85a alineatul (4) din acest statut prevede în mod explicit că Uniunea nu este limitată să solicite repararea prejudiciilor suferite de funcționarii săi, prin intermediul subrogării, în temeiul articolului 85a alineatul (1) din statutul menționat, ci poate de asemenea să exercite o acțiune directă pentru a obține repararea unui prejudiciu propriu, în special ca urmare a prestațiilor pe care este obligată să le efectueze în aplicarea statutului respectiv.
- 43 Pe de altă parte, deși natura pensiei de invaliditate în discuție în litigiul principal ține de o particularitate legată de raportul statutar care există între Uniune și funcționarii săi, respectarea acestei particularități nu impune însă obligativitatea ca prestațiile efectuate cu titlu de pensie de invaliditate să rămână definitiv în sarcina Uniunii.
- 44 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că statutul nu poate fi interpretat în sensul că, în cadrul unei acțiuni directe formulate în temeiul articolului 85a alineatul (4) din acest statut, prestațiile pe care Uniunea este obligată să le onoreze în temeiul, pe de o parte, al articolului 73 din statutul menționat, care urmărește să acopere riscurile de boală și de accident, și, pe de altă parte, al articolului 78 din același statut pentru plata unei pensii de invaliditate trebuie să rămână definitiv în sarcina acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 45 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

- 1) Noțiunea „terț responsabil” prevăzută la articolul 85a alineatul (1) din Statutul funcționarilor Comunităților Europene instituit prin Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități și de instituire a unor măsuri speciale aplicabile temporar funcționarilor Comisiei, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE, CECO, Euratom) nr. 781/98 al Consiliului din 7 aprilie 1998, trebuie să primească o interpretare autonomă și uniformă în ordinea juridică a Uniunii.
- 2) Noțiunea „terț responsabil” prevăzută la articolul 85a alineatul (1) din Statutul funcționarilor Comunităților Europene instituit prin Regulamentul nr. 259/68, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 781/98, vizează orice persoană, inclusiv asigurătorii, care este obligată, în temeiul dreptului național, să repare prejudiciul suferit de victimă sau de avânzii cauză ai acesteia.

Statutul funcționarilor Comunităților Europene instituit prin Regulamentul nr. 259/68, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 781/98, nu poate fi interpretat în sensul că, în cadrul unei acțiuni directe formulate în temeiul articolului 85a alineatul (4) din acest statut, prestațiile pe care Uniunea este obligată să le onoreze în temeiul, pe de o parte, al articolului 73 din statutul menționat, care urmărește să acopere riscurile de boală și de accident, și, pe de altă parte, al articolului 78 din același statut pentru plata unei pensii de invaliditate trebuie să rămână definitiv în sarcina acesteia.

Semnături